

KOIRIEN VIRTSA KIVET

Virtsakivet, joita on montaa eri lajia koostumuksesta riippuen, syntyvät ja kehittyvät eri tavoin. Kivien muodostus on sidoksissa *rakkotulehdukseen*, jonka usein aiheuttavat erilaiset bakteerit. Rakkotulehduksilla on myös sidossyhteys sukuelimien tulehduksiin, nartuilla emätin-kohtutulehduksena ja uroskoirilla prostatan muutoksiin. Prostata suurenee myöhäisiällä ja vaikeuttaa rakon tyhjentymistä, jopa voi estää virtsan kulun. Rakkotulehdus voi myös syntyä rakennevirheen seurauksena.

Virtsakivet muodostuvat yleensä rakkoon, harvemmin munuaisiin. Kun pienet kivet poistuvat uroskoiran rakosta virtsaputkeen, saattavat ne jäädä sinne kiinni, jolloin voi syntyä hengenvaarallinen tilanne rakon jatkuvasti täyttyessä.

Dalmatiankoiran ammoniumuraattikivet syntyvät kystiinistä, samoin kuin bassetin ja irlanninterrierin. Kysymyksessä näillä roduilla on siis perinnöllinen aineenvaihduntaan perustuva syy.

Virtsakivet ovat koirilla yleisiä ja ne saattavat olla kohtalokkaita, jollei niitä hoideta ja tukkeuma tapahtuu. Virtsakivet muotoutuvat mineraalien (yleisimmin magnesiumin-ammonium-fosfaatti yhdistelmä tai uraatti, oksalaatti, ja kystiini) sekä kuonan kertymisestä virtsapussiin. Nämä aineet kristalloituvat, koon vaihdelta pienen pienistä pesäpallon kokoiseen. Nämä kristallit tai kivet ärsyttävät virtsapussin seinämiä johtaen virtsaputkentulehduksiin, tukkeumiin ja lopulta munuaistoiminnan pysähtymiseen. Ph-arvoilla on suoranainen yhteys virtsakivien syntyyn.

Koiran omistajien on tärkeä tietää virtsakivien oireiden merkit.

- Jatkuva virtsaamisen tarve
- Virtsausvahingot kotona muuten sisäsiistillä koiralla
- Verinen virtsa
- Virtsausvaikeudet.
- Tukkeuman aiheuttama pahoinvointi, oksentelu, kipu, pyörtyminen, masennus.

Virtsakivien esiintyminen ei riipu iästä, mutta useimmiten niitä esiintyy pienillä pennuilla.

Virtsakiviä esiintyy useammin pienillä roduilla. Syynä ehkä se että pienemmillä roduilla liikunta jää vähemmälle ja täten nesteen kulutus pysyy pienempänä. Aktiivisilla koirilla liikunta edellyttää myös nopeampaa aineenvaihduntaa ja tämä edesauttaa kristallien poistumista elimistöstä nopeammin jolloin kivet eivät ehdi muodostua.

Virtsakivien poisto on tarpeellista. Jos kivet ovat pieniä, ne saadaan poistumaan aineenvaihdunnan kautta. Koiran nesteen käyttöä lisätään esimerkiksi liikunnan kautta. Liikunta lisää nesteen tarvetta ja koira saadaan juomaan enemmän. Mitä enemmän koira juo, sitä nopeammin kivet saadaan poistumaan. Jos luonnollinen poistuma ei riitä, leikkauksella kivet saadaan pois.

Vaihtoehtoinen väliaikainen ruokavalio, jossa alhaisempi valkuainen sekä mineraalitaso nopeuttavat kivien poistumista, sillä tällä vähennetään munuaisten kokonaisrasitus tasoa.

Kirjoittanut: Olli Wuorimaa

Referenssejä: Dr. C.Welsh, Dr. C.Davies, Dr S.Paatsama